Супольнасьць

БЮЛЕТЭНЬ КААРДЫНАЦЫЙНАЕ РАДЫ КАНФЭДЭРАЦЫІ БЕЛАРУСКІХ СУПОЛАК • КРАСАВІК-ТРАВЕНЬ 1989 №3

БІБЛІЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Нам стала вядома, што на беларускую мову перакладаецца Біблія. Мы сустрэліся зь перакладчыкам Васілём Сёмухам і папрасілі яго адказаць на некаторыя нашыя пытаньні.

Рэдакцыя: Скажыце, калі ласка, ад каго ішла ініцыятыва перакладу?

В.Сёмуха: Ініцыятыва перакладу Бібліі на беларускую мову належыць Рускай праваслаўнай царкве: Прэасьвяшчэннаму мітрапаліту Мінскаму і Беларускаму Філарэту і, я ў гэтым упэўнены, адпавядае жаданьню беларускіх хрысьціян мець Сьвяшчэннае Пісаньне на роднай мове і гутарыць з Богам на роднай мове. Гэтая ідэя вельмі прыхільна сустрэта таксама цэрквамі евангельскіх хрысьціян /баптыстаў/ і хрысьціян веры евангельскай / пяцідзесятнікаў/, ад якіх таксама атрымліваю каштоўную дапамогу ў працы.

Р.: Ці знаёмыя Вы зь іншымі перакладамі Бібліі на беларускую мову?

В.С.: Такіх перакладаў некалькі. Але я ўважліва прачытаў толькі адзін — пераклад Луцкевіча. Добра, што яны ёсьць. Гэта сьведчыць, што пераклад Сьвяшчэннага Пісаньня — працэс гістарычна доўгі і ён будзе працягвацца.

Р.: Дзядзька Васіль, ці ведаеце Вы пра пераклад Бібліі на беларускую мову, які робіць ксёндз Чарняўскі, ці знаёмыя Вы зь ягонай працай?

В.С.: Не, не знаёмы, але ад усяго сэрца вітаю высакародную працу Айца Уладыслава і зычу яму посьпехаў як і сабе,бо гэта справа наша агульная.

Р.: Калі дазволіце далікатнае пытаньне, ці веруючы Вы?

В.С.: Я не зусім добра ведаю, што такое "веруючы" і "няверуючы". Калі ў прымітыўным разуменьні, дык "няверуючы". А калі глыбей крыху, дык толькі той, хто ня мае цара ў галаве, ня мае і Бога ў сэрцы,— да такіх я сябе не адношу.

Р.: А ці можа "няверуючы" перакласьці Сьвятое Пісаньне?

В.С.: Можа, калі будзе працаваць сумленна, разумеючы, што яго праца патрэбная людзям: і "веруючым", і "няверуючым", якія і складаюць яго народ. Сумленнасьць, сур"ёзнасьць, адказнасьць — гэта таксама Бог у сэрцы, калі зьнікае штучная перагародка, якая разьдзяляе людзей на "веруючых" і "няверуючых". Усе мае продкі — веруючыя; лічыце, што я раблю пераклад для іх, зь любоўю, з павагай, шчырасьцю і з духоўнай і цялеснай неразьдзяднанасьцю. Што да магчымых памылак ад маёй багаслоўскай неабазнанасьці, дык ад памылак ніхто не застрахаваны,памылка — памылка,калі яна не ад злога намеру, яе выправіць можна. Біблію перакладае Царква, толькі што праз мяне, і Царква зробіць усё магчымае, каб ухіліць прыкрасьці, якія паўстануць ад перакладчыцкай недасьведчанасьці.

Р.: Дзядзька Васіль, мы Вас ведаем як перакладчыка "ерэтычных кніг": "Фаўста" Гётэ, Рыльке, "Доктара Фаўстуса" Томаса Мана. Нават лірыку маладога Карла Маркса Вы перакладалі. Як растлумачыць такі раптоўны паварот да Бібліі?

В.С.: Гэта ня "раптам" і не "паварот". У пэўным сэнсе усе названыя творы складаюць адзінства. Ва ўсіх творах аналізуецца праблема Дабра і Зла, толькі ў розных аспэктах. Скажам, чалавечы геній на службе у зла /"Фаўстус"/, чалавек паміж Дабром і Злом /часовы саюз са Злом у пошуках Ісьціны — "Фауст"/, жыцьцё і сьмерць,як формы непадзельнага існаваньня /"Санеты Арфею"/, і, нарэшце,— Дабро і выратаваньне праз яго чалавека /"Новы Запавет"/. Гэта магчымы аб"ект перакладчыцкай творчай цікавасьці. Так сказаць, ідэя, кожны аспэкт якой разглядаецца перакладчыкам сур"ёзна і сумленна, без падкрэсьліваньня сваіх упадабаньняў, але з поўнай аддачай сілы на перауэнаўленьне чужых твораў. "Новы Запавет" у гэтым шэрагу і ў гэтым плане — самае лягічнае і самае грунтоўнае завяршэньне, найлепшае,пра што можа марыць перакладчык.

Што ж тычыцца лірыкі маладога Карла Маркса,— а каму яна ў наш час патрэбная? І куды зь ёю сьпяшацца?Кніжка-мініяцюра лірычных вершаў маладога Маркса,падрыхтаваная выдавецтвам "Мастацкая літаратура", ляжыць у друкарні падпісаная ў друк /!!!/ 6 жніўня 1986 году — і нікога гэта не цікавіць. З поўным правам расцэньваю такую ўвагу нашага галоўнага ідэёляга — апостала Паўлава і ягонай чэлядзі да гэтай кніжкі, як намёк на тое, што Марксава лірычная экзальтацыя нашаму народу — да лямпачкі! Вершы публікаваліся да Марксавага юбілею; цяпер яны могуць пачакаць да наступнага, балазе, нашым "марксістам" галава не баліць.

А Сьвятое Пісаньне далейшага адкладу ня церпіць. З усьведамленьнем гэтых банальных ісьцінаў я і прыступіў да працы над тым, што людзям патрэбна.

Р.: Што ж, пажадаем Марксу пераскочыць ідэялягічныя бар"еры, а Вам посьпехаў і новых перакладаў! Бывайце!

Ад сябе можам дадаць, што дзядзька Васіль растлумачыў нам значэньне бел-чырвона-белых нашывак на мантыях іерархаў праваслаўнай царквы ад старажытнасьці да сёньняшніх дзён.Гэта сымболь настаўніцкай місіі Ісуса Хрыста на зямлі, перададзены яго вучням,— пасеў праўды крывёю Ісуса Хрыста на чыстым полі чалавечай душы. З гэтым сымболем-сьцягам беларускія валяры змагаліся за праваслаўную веру і родную зямлю з захопнікамі-крыжакамі.

ГАДЗІНА МАЎЧАНЬНЯ

26 красавіка ў Менску прайшлі два мітынгі памяці ахвяраў Чарнобылю. Адзін — у лесапарку імя 50-годзьдзя Кастрычніка, які шырака рэклямавалі рэспубліканскія сродкі масавай інфармацыі, другі, недазволены ўладамі, перад Домам Ураду, перад урачыстымі трыбунамі, зоркамі, сьцягамі, партрэтамі, і зацемненымі вокнамі... Тысячы людзей гадзінай маўчаньня з запаленымі сьвечкамі ўшанавалі памяць суайчыньнікаў, усіх ахвяраў Чарнобылю. Міліцыя і войскі не разганялі жалобны мітынг,можа,"дзякуючы" урокам крывавай нядзелі ў Тбілісі...

Праўда па заканчэньні, калі людзі ўжо разыходзіліся, па плошчы праехалі некалькі палівальных машынаў і "прадэзынфікавалі" месца.
А на наступны дзень арганізатары несанкцыянаванага маўчаньня былі выкліканы ў раённы аддзел унутраных спраў Маскоўскага р-ну, дзе на іх былі складзены пратаколы,

ГОМЛЯ. 26 красавіка.

Чорны сьнег пасыпаўся. Чорная зіма.
Быў хоць ствол, а зараз і яго няма.
/А.Наўроцкі. "Яблыня каханьня", 1961 /.

ЯН РАЙНІС

СЬМЕРЦЬ НАРОДУ

Так, наш народ памрэ, — такое знаць
нам дадзена і жыцца з горкай тайнай,
Нам словы гэтыя ў душы гучаць
З даўных давён і будна, і звычайна.

Пазначыла нязбытная пячаць,
Малыя і вялікія народы, —
Па ўсіх магільны звон праб"е ў свой час,

Памруць вялікія, каб назаўсёды
Уваскрэснуць у абдымках брацкай згоды.

x

"Яшчэ пабачым, — чуецца адказ, —
Але малых сьпярша сажром дазваньня,
Пакуль там тое брацтва прыме нас!
Нам прадстаіць вялікае змаганьне!"

Вам — дужацца, нам мірны пласт зямлі,
Бо мы насеньне, з нас вам адраджацца,
Мы дрожджы, каб ад нас і вы ўваскрэсьлі.

Усім, каму назначана канчацца,
Наканавана ўстаць ў абдымках брацтва.

/з латыскай мовы пераклаў Базыль Парасьліна/

ЗАБАСТОЎКА

Другі месяц бастуюць студэнты філалагічнага факультэта БДУ ім.Леніна. Галоўнае патрабаваньне — адмена вайсковага навучаньня для дзяўчат. Студэнты 3-га курса беларускага аддзяленьня адмовіліся наведваць заняткі і здаваць дзяржаўны экзамен па медыцынскай падрыхтоўцы. Такі крок — вынік нежаданьня Міністэрства адукацыі СССР і Міністэрства абароны прыслухацца да голасу розуму.

ПЕРШАМАЙ У КУРАПАТАХ

1-га траўня а 8-й гадзіне некалькі тысяч чалавек сабраліся каля Акадэміі навук. Відовішча было сапраўды сьвяточнае: бел-чырвона-белыя сьцягі над галовамі, выявы Пагоні,гербы беларускіх гарадоў, транспаранты са словамі "Салідарнасьць за волю", "Жыве Беларускі Народны Фронт" ды інш. Акрамя менчукоў былі тут пасланцы групаў падтрымкі БНФ і Канфэдэрацыі Беларускіх Суполак з Маладэчні, Гародні, Воршы, Гомлі, іншых гарадоў. Прыехаў Алесь Адамовіч, сябра Сойма "Саюдзіса" Г.Сангайла,прадстаўнік Народнага фронту Грузіі, іншыя госьці. Не пакінулі нас у адзіноце і айцы горада:сябра гаркама партыі Іванова ў міліцэйскі мэгафон папхнула прамову:"Разыходзьцеся па калякцівах!".

Тут жа, ля Акадэміі навук, адбыўся мітынг, пасьля якога калона мелася прайсьці па праспекце /недаходзячы да сьвяточных урадавых трыбунаў / ды ўскласьці кветкі да помнікаў Я.Коласу, Перамогі, Я.Купалу, М.Багдановічу. Гэты крамольны акт запабегла "айцечаская забота": праспект быў перакрыты міліцыяй.Вольным застаўся толькі шлях у Курапаты...
Там, ў гэты Вялікодны дзень, сьвята уваскрэсеньня Хрыста, у словах людзей гучала вера ў адраджэньне і разважлівасьць. Гучала яна і ў словах пасланца грузінскага народу, нягледзячы на крывавыя падзеі ў Тбілісі, якія паказалі, што ямаў яшчэ хапае.

Тое сумнае Першамайскае шэсьце завяршылася ля помніка М.Багдановічу. Людзі сьпявалі ягоную несьмяротную "Пагоню".

Адразу пасьля сьвятаў, за ўдзел у Першамайскай дэманстрацыі многіх выклікалі ў міліцэйскія пастарункі, складалі пратаколы. Дасье чакаюць свайго часу...

ЭМІГРАЦЫЯ ІНФАРМУЕ

Як падаюць беларускія эміграцыйныя газеты, "у сувязі з падпісаньнем амэрыкана-савецкай умовы аб скарачэньні атамна-ракетнай зброі і абавязку выяўленьня гнёздаў гэтае зброі абодвума бакамі, у ЗША стала даступнай савецкая справаздача аб іхных мейсцах — гнёздах гэтае зброі, між іншым і ў БССР. Сотні ракетаў усеялі ўсю БССР, а перадусім Берасьцейшчыну і Гарадзеншчыну, а ў другой лініі: Гомельшчыну, Магілёўшчыну, Меншчыну і Віцебшчыну. Першая паласа ідзе ад Маларыты, Слабодкі, Засімавічаў, Броннай Гары, Пінску, Ружанаў, Слоніма, Ліды, Гецгалаў да Смаргоні і Паставаў. У другой паласе: Жыткавічы, Мазыр, Петрыкаў, Рэчыца, Гомель, Жлобін, Слуцак, Бабруйск, Лапічы, Станькова, Менск і Ветрына. Аграмадны склад ракетаў бо аж 170, знаходзіцца ля Броннае Гары на Берасьцейшчыне. На выпадак вайны, такім чынам, уся Беларусь была бы сьцерта зь зямлі, бо зразумела, што Амэрыка прабавала б у першую чаргу зьнішчыць савецкія ракетныя базы".

I-ы УСЕБЕЛАРУСКІ КАНГРЭС

Сёньня мы маем, нарэшце, шанц сарваць са сваіх галоваў павязкі манкуртаў, пазбавіцца хваробы гістарычнага бяспамяцтва. Мы адкрываем сабе ўсё новыя старонкі айчыннае гісторыі; спасцігаем тую ісьціну, што гістарычны шлях народа ня мае фатальнай запраграмаванасьці, заўсёды існуюць альтэрнатыўныя шляхі.

Апалагеты камандава-адміністрацыйнай сістэмы імкнуліся даказаць нам, што ўтварэньне гэтае сістэмы павінна было адбывацца і адбывалася "так, толькі так і ніяк інакш". Аднак, сёньня мы даведваемся, якія ахвяры былі прынесены ў імя ідэяў камандава-адміністрацыйнае сістэмы. Прыгадаўшы тыя ахвяры, па-новаму ацэньваеш каштоўнасьць альтэрнатыўнага выбару.

Такою сілаю, якая прапаноўвала ў той пераломны час, на пачатку XX ст., сваю арыгінальную пуцявіну, быў беларускі нацыянальна-вызваленчы рух. Гэты рух узьнік, падпарадкоўваючыся лягічным законам этнічнай кансалідацыі, якая ўласціва ўсім без выключэньня народам. Ён узьнік як ахоўная рэакцыя на калянізатарскую асыміляцыйную палітыку Расійскай Імпэрыі. Рух гэты меў на мэце захаваньне і разьвіцьцё самабытнай нацыянальнай культуры, здабыцьцё такіх палітычных умоваў, якія б забясьпечылі эканамічнае, сацыяльнае, духоўнае разьвіцьцё народу.

Марксісцкія гісторыкі крытыкуюць беларускі нацыянальна-вызваленчы рух, маўляў, яму не былі ўласцівыя ідэі пралетарскай дыктатуры, а займаў ён так званыя дробнабуржуазныя пазыцыі. Але давайце памяркуем, ці магло быць інакш? У 1917 г. рабочы клас у Беларусі ледзьве перавышаў 2% усяго насельніцтва. Працоўнае сялянства, саматужнікі складалі 75,5%. У гарадах жыло 11,9% дробных прадпрымальнікаў, рамесьнікаў, службоўцаў /Н.С.Сташкевич "Приговор революции". Мн.1985, с.52/. Натуральна, што дэмакратычна настроеныя інтэлігенты, грамадзкія дзеячы, як верныя сыны свайго народу, выражалі ў першую чаргу інтарэсы большай часткі беларусаў.

Лютаўская і Кастрычніцкая рэвалюцыі, у якіх чынны ўдзел прымалі і беларусы, зламалі ненавісную "турму народаў". Урад бальшавікоў 2.11.1917 прыняў "Дэкляарцыю правоў народаў Расіі", дзе ўрачыста абвяшчалася права народаў на самавызначэньне аж да аддзяленьня і стварэньня ўласнае дзяржавы. У гэтых умовах 5-17.12.1917 беларускімі палітычнымі арганізацыямі быў скліканы Усебеларускі кангрэс, на якім мелася вызначыць далейшы гістарычны шлях нашага народу. Кангрэс не давёў распачатае справы да канца. Чаму так сталася? Магчыма, не было сілаў дзеля яго належнай падрыхтоўкі, альбо жаданьня ці ўменьня знайсьці разумны кампраміс зь іншымі палітычнымі партыямі, што валодалі рэальнай уладай у гэтым краі... Вычарпальны адказ яшчэ трэба знайсьці.

Зараз жа прапануем некалькі дакументальных сьведчаньняў, якія ўваскрашаюць гэтую яркую падзею ў гісторыі Беларусі.

С. ВІТУШКА

З мэмарыялу беларускіх дэлегатаў на мірныя перагаворы ў Бярэсьці: А.Цьвікевіча і Рака-Міхайлоўскага, 25.11.1918 г.

/.../
З незвычайнай сілай і размахам разьвіваецца нацыянальна-палітычны рух у Беларусі ад першых дзён рэвалюцыі ў лютым 1917 году. Ужо ў марцы адбыўся людны зьезд беларускіх грамадзкіх дзеячаў і быў утворан "Беларускі Нацыянальны Камітэт". Аднак склад гэтага камітэту аказаўся не зусім удачны, і з гэтай прычыны ён быў скора заменены новай арганізацыяй — "Цэнтральнай Радай беларускіх арганізацый і партый", каторая адгэтуль станавіла цэнтр беларускага нацыянальна-палітычнага руху і кіравала гэтым рухам. За шэсьць месяцаў рэвалюцыі думка аб нацыянальным адраджэньні і палітычным самаазначэньні Беларусі безупынна шырылася і ўзмацоўвалася на чысьленых зьездах, сходах і мітынгах./.../ Ад верасьня — пасьля трэцяй сэссыі "Цэнтральнай Рады беларускіх арганізацый і партый" — выявілася патрэба ўтварэньня дзержаўна-праўнай установы, каторая ўзяла-бы ў свае рукі ўсю ўласьць у краю і апавесьціла-бы Беларускую Дэмократычную Рэспубліку. Дзеля гэтай мэты былі скліканы беларускія зьезды арміі ўсіх франтоў: Заходняга ў Менску /18-24 кастрычніка/, Паўночнага — ў Вітэбску /15-20 лістапада/, Румынскага — ў Одэсе /3-8 сьнежня/ і Палудзенна-Заходняга ў Кіеві /17-22 сьнежня/, — далей два зьезды беларускіх уцекачоў у Маскве і адзін у Менску зьезды вэчыцельскіх і іншых грамадзкіх арганізацый у Смаленску, Вітэбску, Полацку і іншых местох. Рэзультатам гэтых зьездаў было ўтварэньне "Вялікай Беларускай Рады" і "Беларускай Цэнтральнай Вайсковай Рады" і скліканьне ўстаноўчага беларускага нацыянальнага конгрэсу ў Менску 18 сьнежня 1917 году.

Усебеларускі конгрэс складаўся з дэпутатаў ад валасных селянскіх земств і камітэтаў усяе этнаграфічнае Беларусі, паветовых губэрскіх земств, местовых рад, рад рабочых і салдацкіх дэпутатаў вайсковых арганізацый з усіх франтоў і тылу, саюзаў і камітэтаў уцекачоў, коопэратываў, прафэсыянальных і іншых арганізацый Беларусі і ўсіх яе палітычных партый — чыслом 1167 дэпутатаў з правам пастанаўляючага голасу і 705 — з правам дарадчага голасу.

Гэты конгрэс, выяўляючы найвышэйшую, суверэнную волю беларускага народу, пастановай 18 сьнежня 1917 г. зацьвердзіў устанаўленьне рэспубліканскага дэмократычнага ладу ў этнографічных межах Беларускай зямлі і выбраў з-паміж сябе найвышэйшую ўласьць Беларусі — "Раду Беларускага Конгрэсу", каторая ад сябе спаўніцельную уласьць на ўвесь край аддала спаўніцельнаму камітэту зьезду — Радзе народных міністраў. Адначасна з гэтым конгрэс разьвязаў доўгі сьцяг спраў, зьвязаных з соцыяльна-палітычным устройствам Беларусі і загадаў Радзе Конгрэсу правесьці ў жыцьцё патрэбныя рэформы.

Пасьля прыняцьця гэтых пастаноў прэдстаўнікі большэвіцкай уласьці ў Менску, карыстаючы з нябытнасьці ў горадзе беларускіх войск, аружнай сілай разагналі ўсебеларускі конгрэс. Ня гледзячы на гэта, Рада прыступіла да спаўненьня ўзложаных на яе павіннасьцей і — побач з другімі ўстановамі — выбрала дэлегацыю на мірные перэгаворы ў Брэст-Літоўску.

За кароткі час сваёй працы Рада атрымала чысьленые заявы аб прызнаньні яе за едыную ўласьць у Беларусі — ў тым ліку ад Украінскай Народнай Рэспублікі, Туркестану і інш. Аднак праца над вырабаткай канстытуцыі Беларускай Рэспублікі разьвіцца далей не магла з прычыны вострай колізіі між Радай і большэвіцкімі ўласьцямі, каторые не хацелі ўступаць свайго месца беларусам. /.../

СООБЩЕНИЕ О РОСПУСКЕ НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКОГО СЪЕЗДА созванного контрреволюционной "Белорусской радой"

По распоряжению Совета Народных Комиссаров распущен "белорусский с"езд". Основной матив — желание "белорусского с"езда создать в крае сепаратно-параллельную националистическую власть и неподчинение существующей власти Советов. Делегатам с"езда предложено в течение 24 час. выехать на свои места. В течение с"езда руководители его действовали сепаратно и не стремились найти общий контакт с существующей Советской властью.

/працяг на ст.4/

/працяг з ст.3/

ПАСТАНОВА ПЕРШАГА УСЕБЕЛАРУСКАГА КАНГРЭСУ АБ САМАВЫЗНАЧЭНЬНІ БЕЛАРУСІ І АБ ЧАСОВАЙ КРАЁВАЙ УЛАДЗЕ

Усебеларускі Зьезд, у колькасьці звыш тысячы чалавекаў, прадстаўленых сялянствам, жаўнерамі, работнікамі й усімі дэмакратычнымі арганізацыямі цэлага краю, абмеркаваўшы цяжкі стан усяе Расейскае Дэмакратычнае Фэдэрацыйнае Рэспублікі й асабліва крытычны мамэнт для Беларусі, прызнаў за канечнае:

І. Замацоўваючы сваё права на самавызначэньне, абвешчанае расейскай рэвалюцыяй, і зацьвярджаючы рэспубліканскі дэмакратычны лад у межах Беларускай Зямлі, для ўратаваньня роднага краю й захаваньня яго ад падзелу, І-шы Усебеларускі Кангрэс пастанаўляе безадкладна ўтварыць із свайго складу орган краёвае ўлады, які часова становіцца на чале кіраўніцтва краем, уваходзячы ў зносіны з цэнтральнай уладай.

ХРОНІКА

Аргкамітэт БНФ "Адраджэньне" падаў заяву у Мінскі гарсавет на правядзеньне зьезда Народнага Фронту 24-25 чэрвеня.

* * *

Па выніках галасаваньня, у Савет Саюза і Савет Нацыянальнасьцяў Вярхоўнага Савета СССР былі абраныя далегаты ад БССР у тым складзе, што бнў сфармаваны пад непасрэдным кіраўніцтвам вандэйскага партыйнага апарату, які, натуральна, праігнараваў думку дэмакратычнай меншасьці.

Але цікава тут тое, што нават пры такім, у большасьці кансэрватыўным складзе зьезда, першы сакратар ЦК КПБ Я.Сакалоў і Старшыня прэзыдыума Вярхоўнага Савета БССР Г.Таразевіч набралі найменш галасоў!

Ці прайшлі б яны ў склад Вярхоўнага Савета СССР, калі б у іх быў хоць адзін альтэрнатыўны кандыдат?..

* * *

З Тбілісі па тэлефоне паведамілі, што у Грузіі распусьцілі Камсамол, і 27-28 траўня зьбіраецца зьезд маладзёжных асацыяцый, на якім, магчыма, аформяцца новыя структуры. На гэтым тэлефонная сувязь перапынілася...

Мяркуем, што Камсамол усё ж яшчэ застаўся. Але канчаткова высьвятліць гэтае пытаньне зможам толькі пры ўмове ўдасканаленьня сродкаў тэлефоннай ды іншай сувязі...

* * *

30 красавіка, І-2 траўня ў Тарту прайшла ІІІ-я нарада прадстаўнікоў нацыянальна- вызваленчых рухаў краіны. Былі дэлегаты ад Літвы, Латвіі, Эстоніі, Беларусі, Украіны, Арменіі, Грузіі, Азербайджана, крымскіх татараў.

10-хвілінное выступленьне прадстаўніка Беларусі было прысьвечана цяперашняму стану нацыянальнага руху, была прызнаная юрысдыкцыя БНР і факт акупацыі Беларусі ў 1921г. згодна Рыжскай дамове. На нарадзе прайшла дыскусія паміж літоўскай ды беларускай дэлегацыямі адносна праваў Літвы на Віленскі край, маючы на ўвазе той факт, што перадача Літве Вільні ды Віленскага краю адбылася згодна з тым жа славутым пактам Рыбентропа-Молатава, супраць якога паўстае зараз літоўскі народ.

Нарада асобнай рэзалюцыяй прыняла рашэньне правесьці ў рэспубліках 7-9 траўня мітынгі ды галадоўкі пратэсту супраць антыдэмакратычнага Указу Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ад 30 сакавіка пра сымболіку і незалежны друк.

•

Шаноўныя чытачы! Дзякуем усім, хто дасылае ахвяраваньні на адрэсу "Супольнасьці". Прымаем іх і надалей. Сабекошт кожнага нумару 40 кап.

ДЫСНЭЙ-ЛЭНД У РАКАВЕ

Нядаўна люд паспалітны выпадкова даведаўся, што невычэрпная крыніца валюты б"е...пад Ракавым. Нявінная забаўка за два з паловай мільярды — Дыснэй-лэнд. І калі раней беларусы проста хадзілі ў лапцях, дык цяпер яны ў тых лапцях ужо будуць езьдзіць з амэрыканскіх горак.

"...Гавораць факты, што мы дагонім..." /А.Наўроцкі "Элегіі", 1958-1961/

Таму мы /канфэдэраты/ і вырашылі, улічваючы штогадовую традыцыю экалягічных вандровак, апярэдзіць турыстычныя хвалі, ды прайсьціся па тым маршруце.

Наш пратэст быў далёка ня першы, і, паколькі справа нарабіла гвалту, аўтары скандальнага праекту вымушаны былі палічыцца з грамадзкай думкай і часова адмовіцца ад сваіх планаў /ЛіМ, 5.05.89/.

Але вандроўка адбылася. 7,8 траўня сябры суполак "Талака"/Менск/, "Талака"/Гомля/, "Рунь" /Ліда/, "Сваякі" /Наваградак/, "Кроплі" /Менск/ "Сябрына"/Вілейка/, "Сябрына"/Вільня/, "Край" /Берасьце/, "Сутнасьць"/Баранавічы/, краязнаўчы клуб зь Менску, а таксама Беларускага Аб"яднаньня Студэнтаў з Польшчы прайшліся па мясьцінах: Вязынка, Дзявочая гара ў Дубровах, Ракаў. Не абышлося і безь непрыемных момантаў: каб прадухіліць захоп Ракава ды яго ваколіцаў, на працягу ўсяе вандроўкі нас самаахвярна суправаджала, спадзяемся, вышэйшае міліцэйскае начальства раёна. Гутаркі былі цікавыя абодвум бакам.

Але крыўдна тое, што і мы былі не заўсёды на вышыні: дазвалялі сабе недалікатнасьць і нецярпімасьць да чужое думкі.

Вядома, цешылі сустрэчы зь сябрамі, іхныя росповеды пра свае суполкі, песьні ля вогнішча ды абмен нефармальнымі думкамі. Ганаровы тытул "Валацуга-89" атрымалі гераічныя "Кроплі", што бадзяліся па шляхох за Канфэдэрацыяй і дагналі яе толькі у апошні вечар. Прыемнай нечаканасьцю былі песьні новага барда Андрэя Мельнікава з Воршы, а ягоная "Песьня зь мінуўшчыны" аднадушна прызнаная лепшай песьняй вандроўкі.

Добра ці блага ўдалася вандроўка — меркаваць яе ўдзельнікам, але на будучыню хацелася б мець большую супольнасьць думак, песьняў ды ведаў.

"Супольнасьць". На белорусском языке.
Орган Канфэдэрацыі Беларускіх Суполак.
Друкарня пана Марціна Кухты. Друк — афсэтны. Перададзена ў Менск па фотатэлеграфе. АТ 28-31-КДВ-561. Заказ №9.
Падпісана ў друк 30.05.89. Тыраж 3000.